

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بهناوی خوای بهخشندهی میهره بان

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ
بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (1)

(ئهی محمد صلی الله علیه وسلم) پرسیارت لی دهکن دهر بارهی
دهستکوتتهکان، تو بلی بهخششی خوایهو (ههر ئهو بوی ههیه بریاری
چونیتهی دابهش کردنی بدات)، ههروهها پیغهمبهرهکشی، کهواتلهخوا
بترسن و نیوان خوتان چاک بکن (مهیهلن لهتعماعی دنیا نیوانتان
بشیویت)، ههمیشهفهرمانبهرداری خواو پیغهمبهرهکهی بن ئهگهر
نیوهنیماندارن.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ
زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ (2)

بیگومان نیمانداران تهنها ئهوانهن کهههر کاتی ناوی خوا برا دلیان
دادهچلهکییت و رادهپهرییت، (لهوهودوا ئارام و ئاسوودهدهن) وهههرکاتییک
ئایهتهکانی نیهمیان بهسهردا خوینرایهوهنیمان و باوهریان پتهوتر و
دامهزراوتر دهبییت، بهراستی ئهو نیماندارانهههر پشت
بهپهروهردگاریان دهبهستن.

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ (3)

ههروهها ئهوانهن کهنوئیهکانیان بهچاکیی ئههجام دهدهن، وهلهو رزق و
رۆزییهی کهپیمان بهخشیون دهبهخشن.

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (4)

بیگومان نهوانهن ئیماندارانی راستهقیینه، نهوانهپلهو پایهی بهرزیان ههیهلای پهروهردگاریان، هاوری لهگهل لیخوش بوون و رزق و روزی بهپیزو جوان و رازاوهدا.

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَارَهُونَ (5)

(غزای بهدر هه خوا خوی نهخشهی بو کیشابوو) بویهتوی دهرهینا لهمال و حالت، بهفهرمانی پهروهردگارت، هههچهندهئهوکاتهههندیك لهئیمانداران پیمان ناخوش بوو (چونکهههندیکیان ههزیان لهههنگ نهدهکرد، وهههندیکی تریان ئامادهبیان نهبوو).

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ (6)

(ئهو جا لهههلویستی ههندیك لههاوهلان دهویتی) موجهدهلت لهتهکدا دهکن، دواي نهوهی کهوا حهقیقهت پروون بوتهوه (چونکهههههدهست بهسهراگرتنی کاروانهکهدهکن)، هه دهلیی بهرهو مهرگی ئاشکرا دهبرین و بهبهر چاویانهوهیهو لییان روونه.

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ (7)

(یادیان بینه) کهخوا بهلینی پی دابون کهیهکیک لهو دوو شتهبهنسیتان دهبییت (یا کاروانهکهیا لهشکرهکه) هههچهندهئیهئاواتهخوازن (کاروانه) بی درکهکههتان دهست بکهویتی (بهلام) خوا دهیهویتی حهق و راستی بهفهرمانی خوی پایهدار بکات وهدواي کافران ببرییت و ریشهکهنیان بکات.

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ (8)

تا حهق و راستی بهرپا بکات، وهبهتال و ناحهقیش پووچ بکاتهوهو لهناوی ببات، هههچهندهتاوانبارو تاوانکاران پیمان ناخوش بییت.

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّفِينَ
(9)

(بیرتان دیت له گهر مهی جهنگدا) لهپهروه ردگارتان بیارینهوهو داوای یارمهتیتان لی دهکرد، نهویش خیرا هات بههاناتانهوهو بههزار فریشته(وهکو دهستهی یهکهم) یارمهتی و کومهکی یهک دوا ی یهکی بو ناردن.

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (10)

(وهنهم یارمهتیهش) جگلهمزدهیهکی خوایی (شتیکی تر نهبوو)، تا دلکهانتان نارام بگریت و دنیا بن، نهگینا سهرکهوتن تنها لهلایهن خواوهیهو هس خویشی دهیبهخشیت، چونکه بهراستی خوا خوی بالادهست و دانایه.

إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنزِلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَ كُمْ بِهِ
وَيَذْهَبَ عَنْكُمْ رَجَزَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ (11)

لهیادتان بیت کاتی کهوهنهوز بر دنیهوهکه نهویش نارامی بهخشیک بوو لهلایهن پهروه ردگار هوههروهها ناوی بارانی لهناسمانهوهبهسهردا باراندن تا خاوینتان بکات و پیسی و پوخلی شهیتانتان لی دور بخاتوه(تالرووی جهستهو دل و دهر وونهوهخاوین بن) و دلکهانتان بههیزو دامهزراو بکات و پییهکانیشتان پایه دارو قایم بکات.

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ
الَّذِينَ كَفَرُوا الرِّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ (12)

(نهی محمد صلی الله علیه وسلم لهیادت نهچیت): کاتیک پهروه ردگارت وهی و نیگای کرد بو فریشتهکان کهمن یارو یاوهرتانم، نیوه نیمانداران پایه ندو پایه دار بکن منیش ترس و بیم فری دهمه دلی کافران و بی باوهرانهوه، ده نیت له گهر دنه(ناپاکهکان) بدن، دست بوهشین لههموو سهر په نجه(یاخی یهکان تا شمشیریان پی نهگریت).

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
العِقَابِ (13)

چونکه ئهوانه دژایهتی و دوزمنایهتی خواو پیغمبهره کهی ده کهن،
بیگومان نهوی دژایهتی خواو پیغمبهره کهی بکات، نهو هبا دلنیا بییت
که خوا توله سینهر یکی به جه خته.

ذَلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ (14)

(سه ره تا) نهو ه بچیزن، بیگومان بو کافرو بی باو ه ران سزای دوز ه خیش
نامادهیه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا تُولُوهُمْ الْأَدْبَارَ (15)

ئهی نهوانه ی باو ه رتان هیناوه هه کاتیک (له مهیدانی جهنگدا) روو بهرووی
کافران بوونه و پشتیان لی ههلمه کهن و ههلمه یهن.

وَمَنْ يُؤَلِّمُ يَوْمَئِذٍ دُبْرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّقًا لِقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ
مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (16)

چونکه نهوی پشت له کافران هه لکات نهو ه خشم و قینی خوی بو
مسوگهر کردوه، مهگهر مه بهستی شوین گوهرین و جی گوهرکی بییت (تا
له لایه کی تره وه دهست بوه شینیت) یان مه بهستی چوونه لای دهسته یه کی تر
بییت، به لام نهوی هه لیبیت (له مهیدانی جهنگدا) نهو ه خشم و قینی خوا بو
خوی مسوگهر کردوه، شوین و جیگهش ناگری دوز ه که ناخو شترین
جیگه ناسو رترین چاره نووس و سه ره نه جامه.

قَلَمٌ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى وَلِيُبْلِيَ
الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءٌ حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (17)

(ئهی ئیمانداران) وه نه بییت ئیوه (کافران تان) کوشتییت، به لکو ههر خوا
کوشتون ی و له ناوی بردوون (توش نهی محمد صلی الله علیه وسلم) کاتی
که (مشتیک خو لیت روو به کافران) فری داو (خولی کرده چاوی

کافرانهوه)، تا ئیمانداران بهنازو نيعمهتی (پشتیوانی خوایی) بههرهوه ر بن، چونکه بهر استی خوا بیسه ری (دوعاو نزیان بوو)، زاناش بوو (بهنیهتی دلیان).

ذَلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُؤْمِنٌ كَيِّدٌ الْكَافِرِيْنَ (18)

(نهم سهر كهوتن و پشتیوانیه بو) نیوهی (ئیمانداره) دلنیا بن كه خوا پیلانی كافرو بی باوه ران پوچ دهكاته وه.

اِنْ تَسْتَفْتِحُوْا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ وَاِنْ تَنْتَهُوْا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَاِنْ تَعُوْذُوْا نَعُوْذْ وَاِنْ تُعْنِيْ عَنكُمْ فَنُنَكِّمُ شَيْئًا وَّلَوْ كَثُرَتْ وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِيْنَ (19)

(موشریکانی) مه كه پیش ده ر چونیان چنگیان گیر کرد بوو له پهر دهکانی كه عبو داوای سهر كهوتنیان له خوا ده کرد بو دهستهی خاوهن حهق، خوای گهورهش ده فهر مویت: نه گهر نیوه داخوازی سهر كهوتن ده كهن (بو دهستهی ره و او حهق، نه وه ته خوا) ههر وای کرد و وه سهر كهوتنی (به لایه نی شایسته) به خشیوه، خو نه گهر كوئل بدن (له دژایه تی ئیمانداران) نه وه چا كتره بو تان، خو نه گه بگهر ینه وه بو دوژ منایه تی نهم نایینه ده گهر ینه وه بو شكست پی دانتان، نه وسا دهسته و تا قمتان فریاتان ناكه ویت ههر چند زو ریش بی ت چونكه له راستیدا خوا یار و یاره ری ئیماندارانه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَ أَنْتُمْ تَسْمَعُونَ (20)

نهی نه وانهی باوه رتان هینا وه، فهر مانبه ر داری خوا و پیغه مبه ر هكهی بن، وه (له بهر نامه ی) نه و زاته خو ویل مه كهن (وه له فهر مانبه ر داری) پیغه مبه ر یاخی مه بن، له كاتیكدا نیوه نیده گهن و ده بیسن.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِيْنَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ (21)

ههر گیز وهك نه و كه سانه مه بن كه (به ده م ده لاین): تی گه شتین، گوئ رایه لاین، (كه چی ههر وهك) نه بیسن و تی نه گهن، وایه.

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصَّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ (22)

بهر استی خراپترین زهینده وهران لای خوا نئو کهسانن (کهوهک) کهرولال وان، نئوانهی بیرو هوشیان ناخنهکار و تی نافکرن.

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ (23)

خو نئگهر خوا خیری تیا بهدی بکردنایه، وای لی دهکردن کهحق و پراستی بیسن، خو نئگهر حهقیش بیستن، هر خو دوور دهگرن و نهیار دهن و پشت (لهبرنامهی خوا) دهکن.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ نُحْشَرُونَ (24)

نهی نئوانهی باوهرتان هیناوه، بهدم بانگهوازی خواو پیغهمبهره و هچن کاتی کهبانگتان دهکات (بو بهرنامهو ریباریک) کهدهتان ژینیتهوهو (ژیان بهخشه)، چاک بزائن کهخوا (زور بهئاسانی دهتوانیت) نادمیزاد (لهویست و ئواتهکانی) دلی داببریت، (بیرتان نهچیت) گهرانهو هشتان بولای نئوه.

وَاقْفُوا فِتْنَةً لِّأُنصِيْبِنَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ (25)

هروها خوتان بپاریزن لهبه لایهک کهتوشی تنها ستهمکاران نابیت (بهلکو کهسانی تریش دهگریتهوه)، دنیا بن و بزائن کهخوا تولهسینهریکی زور بهزهبره (لهستهمکاران).

وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (26)

لهبیرتان نهچیت کاتی کهئیوهکهم و لاواز کراو بوون لهسهر زهویدا، دهترسان کهخهلکی بتانرفینن و (بتان کوژن یا نازارتان بدن) بهلام (خوای بالادهست) دهرووی لی کردنهوهو پشتگیری لی کردن

بهسهر كهوتتى تاييهتى له لايهن خوويهوه، وهله رزق و رۆزى و نازو
نيعمت بهر هوه رى كردن بهلكو سوپاسگوزار بن، (ئهمهش مژدهيهكى
بهردهوامه و پشت بهخوا بهم زوانه ديتهدى).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
(27)

ئهى ئهوانهى باوه رتان هيناوه خيانهت مهكهن لهخوا و له پيغه مبهه
(بهوهى دژايه تيان بكهن و دژى فهرزهكانى خواو سوننه تهكانى پيغه مبهه
صلى الله عليه وسلم بوهستن)، ههروهها خيانهت مهكهن لهو ئهمانهت و
سپاردانهى كه پيستان دهسپير درييت، لهكاتي كدا كه ئيوه بزانن (ئهو كاره تان
خيانهته).

وَأَعْلَمُوا أَنَّ مَا أَمْوَالِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ فَتَنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ (28)

وهچاك بزانن كه مال و سامان و منالتان بو تاقي كردنهويه، خواى
ميهره بانيش پاداشتى زورو بى سنوورى ئاماده كردوه (بو ئهو كهسانهى
كه نايه لى مال و سامان و مناليان ببينه كو سپ له ريگهه جيهاد و ههول و
كووشياندا).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (29)

ئهى ئهو كهسانهى باوه رتان هيناوه ئه گهر تهقواتان ههبييت و لهخوا
بترسن، خوا بهرچاو رۆشنيهكى تهواتان پى ده به خشييت (كه بتوانن حهق
و ناحق بهناسانى لهيهك جيا بكه نهوه) ههروهها له ههلهوه
گوناهه كانيشتان دهبوريت و ليتان خووش دهبييت، چونكه خوا خاوهنى
فهزل و ريزى گهروه بى سنوره.

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ
وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ (30)

(بیریان بخهر هوه) کاتی که کافران پیلانیان گئیرا بۆ بهندکردنت، یا کوشنتت، یا دهر بهدەر کردنت، ئەوان پیلانی خویان گئیرا، خوایش پیلانی خوی خستهکار، بیگومان خوی گهوره به جوانترین شیوه پیلانی پیلانگئیران پوچ دهکاتهوه.

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا
أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (31)

(ئهو بی باوهرانه) ههر کاتی ئایهتهکانی قورئانی ئیمهیان بهسهردا دهخوینریتهوه دهلین: ئیمهئمانهمان بیستوهو بمانهویت لهو بابتهش دهلئت!!، چونکهئهم بابتهتانه جگهله داستانی پیشینیان شتیکی تر نیه!!.

وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ
السَّمَاءِ أَوْ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ (32)

(کاتیکیش بوو که بی باوهران) دهیانوت: خوایهئگهر ئهم دین و بهرنامهو قورئانهله لایهن تۆوه ره وانه کراوه، بهرد لهئاسمانهوه ببارینه بهسهرماندا یاخود بهلاو سزایهکی بهئیشمان بۆ پیش بینه!!.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ
(33)

خوای گهوره (بهقسهی ئەوان ناکات) بهلاو سزا نادات بهسهریان دا تا تۆ لهناویان دا بیت (بهئومیدی ئهوهی که ههندیکیان باوهر بینن)، ههروهها ئهو خوایه بهلاو نازاریان نادات لهکاتیکیدا که داوای لیخۆش بوون بکهن.

وَمَا لَهُمْ آلًا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ
إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ إِلَّا الْمُتَّفُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ (34)

جا چۆن خوا سزای ئهو (بی باوهرانه) نادات لهکاتیکیدا که نایه لهن خه لکی پروو بکاته مزگهوتی حهرام (که عبه)، ئەوانه ههر شایستهی ئهوه نین که سهر پهرشتیاری بن، به لکو ئهو که سانه شایستهن که سهر پهرشتیاری بن

کهخواناس و پاریزکارن، (لهگهل ئهوهشدا) زۆربهیان (لهو راستی یانه) بی ناگان.

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ (35)

ئهوانهزاو پارانهویان لهلای مالی خوادا (کهعهبی پیروژ) جگهلهفیکهو کیشان و چهپلهلیدان شتیکی تر نهبووه، دهچیژن سزای (کوشتن و دیلی لهغزای بهدردا) لهسهرئهنجامی کوفرو لادان و خوا نهناسیتان دا.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ (36)

بیگومان ئهوانهی کهبی باوهرن، مال و سامانی خویان بهخت دهکن تا بهر بهست دانین لهبهردهم ناین و ریباری خوادا، جا مال و سامانیان بهردهوام خهرج دهکن (لهو پیناوهدا) بهلام سههرئهنجام پهشیمانی و هسرهتیان بو دهمینتیهوهو لهپاشان شکست دینن، بیگومان ئهوانهی کهکافرو بی باوهرن بهر هو دوزهخ راپیچ دهکرین.

لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمُهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (37)

(بهسهرهات و پروداوهکان بو ئهوهیهکه) خوا کهسانی دهروون پیس و ناپاک لهکهسانی دهروون خاوین و پاک جیابکاتهوه، وهپیس و ناپاکهکان لهسهریهک کهلهکهبکات لهناو دوزهخ دا، بیگومان ئهو جورهکهسانهلههسارهتمهندو زهرههمندانن.

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ (38)

بهکافران بلی: نهگهر کوئل بدن و (باوهر بینن) لهرابردوویان چاوپوشی دهکریت، خو نهگهر بگهرینهوهبو دژایهتی (بیسلام و ناینی خوا)

ئەو ئەيتر ئەو ياسايانەيان بەسەر دا دەسەپنریت کەبەسەر پېشینهکاندا
سەپنراوە (بەلەناو بردن و شکست دانیان).

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِئْتَةً وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا
يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (39)

(ئەي ئیمانداران، ئیو) بجهنگن دژ (بەکافرو خوانەناسان) تا فیتنەو
ئاشووب نەمینیت و (ئەو خەلکەسەر بەست بن لەهەلبژاردنی بەرنامەو
ئاین دا)، تا دینداری هەر هەمووی بو خواو لەبەر خوا بیّت، جا ئەگەر
(کافران) کۆل بەدن، ئەو بە بزانی کەخوا بینایەبەهەموو کارو
کردهو هکانیان.

وَإِن تَوَلَّوْا فَاَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ (40)

خۆ ئەگەر ئەوانە هەر پشتیان هەلکرد (لەئیمان و ئیمانداران) ئەو چاک
بزانی کەخوا پشتیوانتانە کە چاکترین سەرور و چاکترین پشتیوانە.

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّن شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا
يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّنْقِيهِ الْجَمْعَانِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (41)

(ئەي ئیمانداران) ئاگادار بن و بزانی کە هەر کاتێ (لەجهنگی کافراندا)
هەر چیه کتان دەستکەوت ئەو پینج یەکی بو خواو پینجەمبەرە کەیهتی،
(کەبەو شیو هیهی باسکر او هەدا بەش دەکریت بەسەر) خزمانی پینجەمبەر و
هەتیوان و هەژاران و رییواران دا، (چوار بەشە کەهی تریشی بەسەر
موجاهیدان دا کە لەو غەزایەدا بەشدار بیان کردووە) ئەگەر ئیو بەاوەرتان
هەیه بو خواو بەو بەرنامەیهی کە دامان بەزانند بو سەر بەندەمان (محمد
صلی الله علیه وسلم) لەرۆژی جیاکەرەوەدا (کە غەزای بەدرە) ئەو
رۆژی کە هەر دوو لەشکر بەرەنگاری یەک بوون، وەدنیان بن کەخوا
دەسەلاتی بەسەر هەموو شتی کەدا هەیه.

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَى وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِاخْتِلَافِمْ فِي الْمِيعَادِ وَلَكِنْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَن بَيْنَةٍ وَيَحْيَى مَنْ حَيَّ عَن بَيْنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ (42)

(بهیادیان بینهرهوه) کاتی کهخوتان لهنزیک و لای (مه‌دینه‌وه‌بوون) نهوانیش (واته: دوژمنانتان) دور بوون، کاروانه‌ک‌ش له‌خوارتانه‌وه‌بوو، خوئه‌گ‌ر بریار و به‌لینت‌ان بدایه‌به‌یه‌ک‌تر بگ‌ن (له‌و کات و شوینه‌دا) بوتان ریک نه‌ده‌ک‌وت، به‌لام خوا ده‌یه‌ویت بارو دوخیک پیش بینیت که‌بریار لسه‌ر دراوه‌و نه‌نجام دراوه‌تا نه‌وه‌ی تیا ده‌چیت ریبازی روون بیت، نه‌وش ده‌مینیت‌ه‌وه‌ه‌لو‌یستی روون بیت، بیگومان خوا بیسه‌رو زانایه.

إِذْ يُرِيكُهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرَاكَهُمْ كَثِيرًا لَفَشِلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ (43)

نه‌و کاته‌خوا (دوژمنانی) له‌خ‌وت‌ا نیشان دایت، خوئه‌گ‌ر نه‌وانی به‌زور نیشان بدایت‌ایه‌سه‌ر که‌وت‌وو نه‌ده‌بوون، تووشی نه‌هام‌تی و کیش‌ده‌بوون، به‌لام خوا به‌سه‌لام‌تی و سه‌ر که‌وت‌ووی له‌و غ‌زایه‌دا ده‌ربازی کردن چونکه‌به‌ر استی نه‌و زاته‌ز انایه‌به‌هرچی له‌ناو دل و ده‌روون و سینه‌کاندا ح‌شار دراوه.

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّفَاقُتِمْ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّكُمُ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ (44)

جا نیت‌ر کاتی که‌(له‌گور‌ه‌پانی جه‌نگ‌دا) به‌یه‌ک گ‌یشتن له‌به‌ر چاوی نیوه‌نه‌وان که‌م دیار بوون وه‌نیوه‌شی که‌م نیشان ده‌دا له‌به‌ر چاوی نه‌وان بو نه‌وه‌ی هر نه‌وه‌پیش بیت که‌خوا بریار لسه‌ر داوه، بیگومان ه‌م‌وو کارو کرده‌وه‌یه‌ک به‌ده‌ست نه‌و زاته‌یه‌و به‌ی وستی نه‌و پیش نایه‌ت.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (45)

ئەى ئەو كەسانەى ئيمان و باوەرتان هیناوەكاتى كەلەگەل (دەستەپەك لەكافرانى شەر فرۆش دا) ڕووبەر و دەبن، خوگر بن و سەنگەر چۆل مەكەن، زۆر يادى خوا بكەن و (الله اكبر) بلىن بەلكو سەرفەر ازو سەركەوتوو بن.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا عَنَّا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (46)

هەمیشە فەرمانبەردارى خواو پىغەمبەرەكەى بن، مەيهەن كيشەو دووبەرەكى و ڕاى جوړاو جوړ لەنيوانتان دا دروست ببیت، تا شكست ڕووتان تى نەكات و هەيبەت و شكۆيتان لەبەين نەچیت، (لەبەر ئەوه) خوگر و نەفس دريژبن (هەم لەمەيدانى جەنگ دا، هەم لەناو يەكتردا) چونكە خوا يارو ياوەرى خوگر و ئارامگرانە.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِن دِيَارِهِم بَطْرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ (47)

هەرگيز نەكەن لەو جوړەكەسانەبن كە لەشوينهوارى خويان بەكەش و فش و لەخوبايى بوونەوه دەرچوون و خويان لەبەر چاوى خەلكى دەنواند، دەيانويست كو سپ بخەنەبەردەم ڕيبازو ئاينى خوا، لەكاتى كدا كەخوای گەورەبەهەموو كارو كردهو هيان ئاگادارەو هيج شتێكى لا شاراو هنيه.

وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ (48)

شەيتان (بەو هەسەو خەيال پلاو) هەموو كردهو ناپەسەندو نارەواكانى بو ڕازاندبوونەوه، دەيگوت: ئەمرو كەس دەرهقەتى ئيوەنايەت، منيش وام لەگەلتانداو پشت و پەناتانم (بەلام) هەر كەهەردوو (لەشكر) و هەردوو لا بەرانبەر يەك وەستان، پيچى كردهو خوى وەرچەر خان و وتى: (قور بەسەرتان) ئەوهى من دەيبينم ئيوەنايبين، (ديارەكەشەيتان

بینوییهتی چۆن دهسته دهسته فریشته داده به زن بۆ یارمهتی ئیمانداران (ئیتیر من ئیسته ده ترسم له وهی که خوا به لایهک به سهر منیش بینیت، وه خوا تۆله سینهریکی زۆر توندو به هیزه.

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (49)

(بهیادیان بینه) کاتی که دو وروه کان و ئهوانه ی که دلیان نه خوشی (بی ئیمانی و تاوانباری) تیا به ده یانگوت: (به ئیمانداران) ئه مانه زۆر شانازی به ئاینه که یانه وه ده کهن، (به مه ر جیک) ئه وه ی پشت به خوا به سه نیت، دنیایه له وه ی که خوا بالاده ست و دانیه.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَقَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةَ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَدُوفُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ (50)

خۆ ئه گه ر ببینی (چی به سه ر کافر اندا دیت) کاتی که فریشته کان ده مان له به چرو چاویانداو له پاشه لیان هه لده دن و (پرپیچیان ده کهن بۆ دوزه خ) و، پینان ده لین: ده بچیژن سزای سووتاندن.

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ (51)

(پینان دهوتریت) ئه سو سزایه هه ر ده ستپیش که ری خوتانه، ئه گینا خوا به هیچ شیوه یه ک سته م له بهنده کان ناکات.

كَذَّابِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ (52)

کارو کرده وه ی (خوانه ناسان له هه موو سه ر ده می کدا) وه کو داب و نه ریتی فیرعه ون و ئه و که سانه وایه که له (سه ر ده مه) پيشو وه کانداهاتوون پيش ئه مان، پروایان نه بوو به (معجزه) کانی خوا، خوی گهوره ش له ناوی بردن و به هوی گونا هو تاوانیانه وچه ونکه به راستی خوا زۆر به هیزه تۆله سینهریکی توندو تیژه.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نُّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ
وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (53)

ئەمەش لەبەر ئەو مەھەبەتە کە بێگومان خوا هیچ ناز و نەعمەتێک (هەلناگریت) و
(لای نابات و) نایگۆریت کە بە خەشبیبتی بە هەر قەوم و گەلیک، هەتا
ئەوان دڵ نەگۆرن و دەروونی خۆیان بەرەو گونا نەبن، بێگومان
خوای گەورە بێسەری (گوفتارەکانە)، زانایە بە نەهێنی یەکان.

كَذَّابٍ آلَ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ
وَاعْرِقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَكُلُّ كَاثِرٍ ظَالِمِينَ (54)

هەروەکو داب و نەریتی دارودەستە ی فیرعەون و ئەوانە ی پێشیان
(معجزة) کانی پەرەدگاری خۆیان بە درۆ خستەو، ئێمەش بە هۆی
گوناھو تاوانیانەو لە ناومان بردن، دارودەستە ی فیرعەنیشمان نوقمی
دەریا کرد، بێگومان هەموو لایەکیان هەر ستەمکار بوون.

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (55)

بەرستی خراپترین زیندەوەر و خەلکان لای خوا ئەوانەن کە کافرو بی
باوەرن و ئیمان ناهێنن.

الَّذِينَ عَاهَدتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ (56)

ئەوانە ی کە پەیمانەت لەتەک دا بەستوون کەچی هەموو جارێک هەر
پەیمانە کە بیان دەشکاند چونکە لەخوا ناترسن و پارێزکار نین.

فَإِذَا تَفَقَّهُتْهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرَّدْ بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَدَّكُرُونَ (57)

هەرکاتێ رووبەر ووی (خوێناسان) بویتەو لە جەنگ دا کاریکیان پێ
بکە کە ببیت بە پەندو عیبرەت و ئامۆژگاریی بو ئەوانی تریان، بە لکو
یاداوەری وەرگرن.

وَأَمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ
(58)

ئەگەر لە دەستەپەكەوه (كەپەيمانەت لەگەڵدا بەستوون) هەستت كرد، دەيانەوێت پەيمانەشكێنى بكەن، تۆ لە لایەن خۆتەوه ئاگاداریان بكە كە پەیمانەكەیان نرخى نەماوه، چونكە بەرەستى خوا كەسانى پەيمانەشكێن و ناپاکی خۆش ناوێت.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ (59)

ب اکفران وا نەزان کە لە دەستمان دەردەچن، هەرگیز ئەوانە لە ژیر دەسەلاتى ئیمنە ناتوانن دەربازبن.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَأَخْرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ (60)

(خوا فەرمان دەدات بە کار بە دەستانی دەوڵەتى ئیسلام کە): هەرچی لەتوانایاندا هەیه بو بە هێز کردنى سوپای ئیسلام بێخەنەگەر (هیزی ئاسمانى و دەریایى و وشکانى... هتد) وە لە ئامادە کردنى هەموو جورە ئەسپ و (هۆکانى تری گواستنهوه) کەمتر خەمى مەكەن تا دوژمنانى خوا دوژمنانى خۆتانى پى چاوترسین ببیت، كەسانى تریش جگە لەم دوژمنانەى ئیستا، پى چاوترسین ببین کە ئیستە ئیوه نازانن کین و نایان ناسن، بە لکو هەر خوا خۆى دەیان ناسیت و وە هەر بەخشینی کتان هەبیت لە پیناوى خوادا (بو بە هیز کردنى سوپای ئیسلام) بەزایە ناچیت و دەستان دەکەوێتەوه و ئیوهستەمتان لى ناکریت.

وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (61)

جا ئەگەر (دوژمنان) بە لای ئاشتى دا دایان شکان و حەزریان پى کرد تۆش (ئەى محمد صلى الله عليه وسلم، ئەى پيشهوا) ئامادەى خۆت دەربەرەو پشت بە خوا بیهسته چونكە بەرەستى ئەو زاتە بپیسەر و زانایەو (لەپیلان و نەخشەى دوژمنان ئاگادارە).

وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَيْدَكَ بِنَصْرِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ (62)

خو ئه گهر خوانه ناسان (به داخوازی ریکهوتن و ناشتی) ویستیان
بتخه لیتین، ئه وه دلنیا به که پشتیوانی خوا به سه (که نه یه لیت بکه ویتناو
پیلان و نه خشه یانه وه) چونکه هر ئه وه زاته کاتی خو ی پشتیوانی لی
کردی و سه ری خستی و ئیماندار انیشی (کرده هویه ک بو بده سته یانی
سه رکهوتن).

وَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا أَلْفَتْ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ
اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (63)

وه دله کانیانی به ست به یه که وه یه گهر هر چی دارایی سه رو ناوی زه وی
هه یه، هر هه مویت پی به خشینایه تا دله کانیان له یه ک نزیک بیته وه،
نه تده توانی ئه وه دلانه یه وه ست بکه یت به یه که وه، به لام خوا (به هوی ئاینی
ئیسلا مه وه) خوشیی و یه کیتی و برایه تی له نیوانیان دا به رپا کرد
چونکه به راستی ئه وه زاته بالاده ست و دانایه.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ (64)

ئهی پیغهم به ر تنها خوات به سه که پشتگیر و یاریده دهرت بیت، هر وه ها
ئه وه ئیماندار انه ش که شوینت که وتوون.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ
يَعْلَبُوا مِثْلَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِثَّةٌ يَعْلَبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ (65)

ئهی پیغهم به ر هانی ئیمانداران بده بو جهنگ (دژی ئه وانهی که کوسپن
له ریبازی گه یاندنی په یامی خوادا) ئه گهر بیست که سی خور اگر هه بیت
له نیوه زال دهبن به سه ر دو سه که س دا، وه نه گهر سه د که س بن، به سه ر
هه زار له کافران دا زال دهبن چونکه ئه وه انه که سانیکن که تی ناگهن (چ
هیزیک پشتیوانی له نیوه ده کات).

الآن خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِثَّةٌ صَابِرَةٌ يَعْلَبُوا
مِثْلَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَعْلَبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ (66)

نئیسته ئیتر خوا ئهرکی له سهر کم کردونه تهوه، چونکه ده زانیته
 که لاوازیتان تیدایه (له رووی مادی و مه عنه وی یهوه) له بهر نهوه: نه گهر
 سهه کهسی خور اگر هه بیته له ئیوه زال ده بن به سهر دو سهه کهس دا،
 وه نه گهر ههزار کهستان هه بیته زال ده بن به سهر ده ههزار دا به ویست و
 یار مهتی خوا، خوایش یارو یاره ری خور اگرانه.

مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُخْرَجَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَضَ
 الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (67)

بۆ ههچ پیغه مبهریک نیه که دیل گل بداته وه، ههتا کاتیک که چاک پایه دارو
 جیگیر ده بیته له زهوی دا، مه گهر کهل و پهل و شتومه کی دنیا تان ده ویته؟
 خو خوا نهو جیهانی ده ویته (بوتان و سهرفرازی) قیامهتی مه بهسته،
 وه خوا بالاده ست و دانایه.

لَوْلَا كِتَابٌ مِّنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ (68)

خو نه گهر بریار داده ی خوا نه بوایه له سهر (نهو شتانه ی که) وه رتان گرت
 (له بهر انبهر نازا کردنی دیله کانه وه) تووشی سزایه کی زور سهخت
 ده بوون.

فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (69)

ده ئیتر بخون لهو شتانه ی که به ده ستان هیناوه، چونکه هه لال و
 زوال له وه له خوایش بترسن و دیندار بن، چونکه بهر استی نهو
 خوایه لیخو شبوو و میهره بانه.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَى إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا
 يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ (70)

نه ی پیغه مبهر، بهو دیلانه بلی که له بهر ده ستاندان، نه گهر خوا خیر
 له دل هه کانتاندا بهدی بکات، زور له وه باشترتان پی ده به خشیت که لیتان
 سهندر اوه، لیتان خوش ده بیته، چونکه خوا لیخو شبوو میهره بانه.

وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
(71)

به لّام نه گهر بیان هویت خیانهت و پیلان دژ بهتو (نهی پیغمبر صلی الله علیه وسلم) بگپرن، نهو هیزانه که نهو انه پیشتر خیانهتیان له خوا کردووه (بهوهی که شهریک و هاوه لیان بو بریار داوه)، به لّام خوا دهسه لّاتی لی سهندن و نیوهی زال کرد به سه ریاندا، بیگومان خوا زانایه (به پیلانیان) دانایه (به چو نیتی سنووردانان بو یان).

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
أَوْوَا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا
لَكُمْ مِّنْ وَلَايَتِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ
النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (72)

به راستی نهوانه ی باوه ریان هیناوه و کوچیان کردوه و تیکوشاون له پیناوی خوادا به خو یان و مال و سامانیانه وه، نهوانهش که پیشوازیان له (کوچ که ران کرد) و له مال و حالی خو یاندا جیان کردنه وه و پشتگیریان کردن، نهوانه هندیکیان پشتیوانی هندیکی تریانن و پشتگیری یه کترن به لّام نهوانه ی باوه ریان نه هیناوه و کوچیان نه کردووه، نهو پشتگیریان مه کهن ههتا نهوانیش کوچ نه کهن (بو به هیز کردنی دهولهتی نیسلام)، وه نه گهر نهو نیماندارانهداوا ی یار مهتی و پشتگیریان له نیوه کرد بو سه رختنی ناینی نیسلام، نهو پیویسته نیوه پشتگیریان بکهن، جگله هو عه شرت و لایه نهی که له نیوان نیوه و نهوان دا په یمانیکی (ناشتیخوازانه) هه بیت (نهو په یمانه مشکینن)، بیگومان خوا بینایه به هه موو کرده و کانتان.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ
كَبِيرٌ (73)

نهوانهش که کفرن، هندیکیان پشتیوانی هندیکی تریانن و پشتیوانی له یه کتر ده کهن، خو نه گهر نیمانداران پشتی یه کتر نه گرن نهوه له سه ر زه ویدا ناخوشی و ناکوکی و گوناوه تاوانی گهوره پیش دیت.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَتَصَرَّوْا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (74)

ئەوانەى كەباوەریان هیناوەو دواى كۆچیان كردووەو ئەوجا تىكۆشاوان لەپیناوى خوادا، ئەوانەش كەجیگەى كۆچكەرانیان كردهوەو (پیشوازیان لى كردن) و پشتیوانیان كردن، ئا ئەوانەپر استى ئیماندارن و پابەندى باوەرن، لیخۆشبوون و رزق و رۆزى بەپێزو پر بەبەرەكەت و جوان و رازاوەبۆیان ئامادهیه(لەبەهەشتى بەریندا).

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (75)

ئەوانەش كەلهوەودوا باوەریان هیناوەو (ناچارى) كۆچ كردن كراون، وەهەول و كۆششیان داوه(لەپیناوى گەياندى بەرنامەى خوادا) لەگەل ئیوهدا، ئەوانەش هەر لەئێوەن، هەر وەها ئەوانەش كە(سەرەرای پەيوەندى ئیمانى) پەيوەندى خزمایەتیشیان هەیه، لەپیشترن لەبەرنامەى خوادا، دلنیا بن كەبەر استى خوا بەهەموو شتێك زاناو ئاگایه(هیچ شتێكى لى ون نابیت).